

Mae rhai grwpiau ieuencid yn mentro i'r byd rhithiol i gyfarfod yn y cyfnod hwn. Mae'n bwysig ein bod yn cadw mewn cysylltiad â'n bobl ifanc a gall hyn ynddo'i hun fod yn ffordd allweddol o gefnogi a diogelu rhai pobl ifanc agored i niwed, yn enwedig mewn cyfnod anodd a heriol fel y pandemig Covid-19. Mae cynhadledd fideo a llwyfannau rhithiol yn ddulliau cyffrous ond mae yna resymau dilys pam ein bod wedi osgoi hyn yn y gorffennol gan gynnwys ein hymwybyddiaeth bod risgiau a heriau ychwanegol wrth wneud hyn mewn ffordd ddiogel a thryloyw. Hefyd y ffaith bod y rhyngwrdd yn gyd-destun lle mae llawer o gam-drin wedi digwydd gan ei fod yn cael ei weld yn anodd ei reoli.

Hyd yn oed ar adegau o argyfwng, mae'n bwysig bod y cyfarfodydd hyn yn gweithredu o fewn ein [polisi a gweithdrefnau diogelu](#) ac yn dilyn rhai egwyddorion diogelu ac arfer da clir. Dylai'r gwaith bob amser fod yn dryloyw ac yn ddiogel, a dylid rhoi ystyriaeth ofalus i ddiogelwch y bobl ifanc ac atebolrwydd a diogelwch y gweithwyr/gwirfoddolwyr.

EGWYDDORION

1. Caniatâd a chysyniad

- ✓ Mae angen sicrhau caniatâd penodol a chysyniad gwybodus* gan riant neu warcheidwad ar gyfer unrhyw waith gyda phlant o dan 18 oed. Peidiwch â chymryd yn ganiataol bod eich ffurflen ganiatâd presennol yn cynnwys gweithgareddau newydd. Peidiwch â dibynnu ar bobl ifanc i gyfathrebu'r hyn sy'n digwydd i'w rhieni.

*e.e. Anfonwch e-bost at rieni/gofalwyr gyda dyddiad ac amser y sesiwn rhithiol gan gynnwys pwy fydd yn arwain/ cymryd rhan a'r bwriad a chynnwys yn fras. Crëwch ffurflen ganiatâd newydd neu gofynnwch am ateb e-bost i roi caniatâd a chadwch y negeseuon e-bost hyn mewn ffolder ar wahân. Defnyddiwch gyfeiriad e-bost rhieni/gofalwyr i sicrhau bod nhw'n ymwybodol o'r digwyddiad ac yn gallu gosod mynediad i'r sesiwn gydag unrhyw oruchwyliaeth y maent yn dymuno.

- ✓ PEIDIWCH byth a recordio unrhyw sesiwn rhithiol na phostio lluniau o unrhyw un dan 18 oni bai bod gennych ganiatâd penodol. (h.y. defnyddio protocolau ffotograffau arferol).
- ✓ Defnyddiwch egwyddorion diogelu data a rheolau GDPR gydag unrhyw ddata/manylion cyswllt.

2. Paratoi gofalus ac asesiad risg

- ✓ *Asesu risg:* dylid [cynnal asesiad risg](#) priodol o unrhyw weithgaredd gyda phlant a phobl ifanc, felly mae'n bwysig i asesu'r cyfarfod rhithiol yn yr un modd. Nodwch y risgiau a chmau rydych yn eu cymryd i leddfu neu reoli'r risg.
- ✓ *Dilynwch ganllawiau oedran:* Dydy'r rhan fwyaf o gwmnïau cyfryngau cymdeithasol ddim yn caniatáu i blant o dan 13 oed gael cyfrif. (Gweler Tabl A isod) ac efallai na fydd rhai rhieni'n caniatáu i'w plant gael mynediad iddynt ar yr oed yna chwaith. Mae angen i'r holl ddulliau cyfathrebu a ddefnyddir fod yn dryloyw ac yn ddiogel a gyda chaniatâd rhieni.
- ✓ *Dewiswch y Plattform* yn ofalus e.e. sicrhau cyfathrebu diogel, mewn grŵp lle gall pobl ond ymuno gyda chaniatâd y gweinyddwr. Osgowch ddefnyddio Skype/Facetime - fel cyfryngau cymdeithasol maent yn rhannu manylion cyswllt gyda'r holl ddefnyddwyr, a gallwch gysylltu pobl ifanc gydag eraill yn anfwriadol fel canlyniad. Yn hytrach, defnyddiwch blatfform fideov - gynadledda fel Zoom. Peidiwch â defnyddio "Houseparty" gan nad yw'n llwyfan diogel ac nid yw'n bosibl rheoli mynychwyr, na Snapchat oherwydd mae'r negeseuon yn diflannu ac yn gwneud atebolrwydd yn anodd.

3. Recriwtio / gweithwyr ar eu pennau eu hunain

- ✓ *Recriwtio:* fel unrhyw weithgareddau gyda phlant a phobl ifanc, dylem sicrhau bod y rhai sy'n ymwneud â'r gwaith wedi'u recriwtio'n ddiogel a bod gwiriad DBS lle bo'n gymwys. Dylid sicrhau hyfforddiant briodol, gan gynnwys hyfforddiant diogelu. Dylai unrhyw arweinydd sy'n defnyddio cynnwys cyfryngau cymdeithasol yn yr eglwys fod yn hyderus wrth ei ddefnyddio ac yn ymwybodol o'r risgiau.
- ✗ *Peidiwch â gweithio ar eich pen eich hun:* dylai dau arweinydd dros 18 fod yn bresennol yn y grŵp rhithiol o ddechrau'r alwad (yn gyntaf i ymuno, yr olaf i adael).

4. Arferion Diogel

- ✓ *Adrodd am bryderon.* Byddwch yn glir gyda phobl ifanc os ydyn nhw'n rhannu rhywbeth ar gyfryngau cymdeithasol sy'n eich gwneud yn bryderus amdany'n nhw neu rywun arall, bydd rhaid i chi ymateb, yn unol â pholisi diogelu'r eglwys.
- ✓ *Cod ymddygiad a rheolau sylfaenol:* dylai'r arweinwyr a phobl ifanc ddilyn ymddygiad priodol fel y byddech yn ei ddisgwyl yn y lleoliad grŵp ieuencid arferol.
- ✓ *Cynnal y ffiniau:* Ni ddylai arweinwyr ddefnyddio eu cyfrif cyfryngau cymdeithasol personol ond yn hytrach osod cyfrif ar gyfer y grŵp ieuencid. Peidiwch â defnyddio cyfryngau cymdeithasol i gyfathrebu â phobl ifanc unigol. Dylid cynnwys rhieni yn y cyfathrebu.
- ✓ *Modelu defnydd cyfryngau cymdeithasol iach a chyfrifol:* Peidiwch â phostio neu ymateb i negeseuon yn hwyr yn y nos.
- ✓ *Gweithgareddau neu wasanaethau eglwys/pob oed:* Dylech bob amser ystyried egwyddorion cydsyniad a GDPR o ran delweddau a chyfeiriadau e-bost ar gyfer cyfranogwyr o bob oed. Os bydd unrhyw ddigwyddiadau/gwasanaethau yn cael eu lanlwytho neu ei ddangos ar-lein, sicrhewch fod pawb yn ymwybodol ac nad ydych, yn anfwriadol, yn cyhoeddi delweddau o blant neu unrhyw un heb eu caniatâd.

TABL A

PLATFFORM	OED IEUENGAF
FACEBOOK	13
INSTAGRAM	13
TIKTOK	13
TWITTER	13
WHATSAPP	16
GOOGLE HANGOUTS	13
SNAP CHAT	Peidiwch â defnyddio ap lle mae negeseuon yn diflannu gan nad oes atebolrwydd na gwarchodaeth
HOUSE PARTY	Dim yn blatfform diogel oherwydd ddim yn bosibl i reoli mynychwyr

LINCIAU DEFNYDDIOL

Llawlyfr Diogelu Grwpiau Bregus Adran 3 a 3.3A and D

http://www.paneldiogelwch.org.uk/images/5_Adran_3.pdf

Youthscape a 31:8 Creating safer places online. Canllawiau ar gyfer cyfathrebu a gweithio'n ddiogel gyda phobl ifanc ar-lein. 03/2020 https://thirtyoneeight.org/media/2588/guidanc-for-online-youth-work_v3.pdf

<https://www.youthscape.co.uk/podcast/virtual-youth-work>

Thinkuknow <https://www.thinkuknow.co.uk/> adnodd sydd â chyngor i blant, rhieni a gweithwyr am gadw'n ddiogel yn y byd ar-lein;

Childnet International <https://www.childnet.com/> adnoddau gan gynnwys pecyn cymorth i rieni a gofalwyr;

Mae'r panel yn cydnabod yn ddiolchgar y defnydd o'r adnoddau ar-lein a gynhyrchwyd gan Eglwys yn Lloegr a'r Baptists Together wrth baratoi'r daflen hon.

https://www.baptist.org.uk/Articles/569876/BUGB_Guide_to.aspx

<https://www.churchofengland.org/sites/default/files/2020-04/Video%20Calling.pdf>

ASESIAD RISG ENGHREIFFTIOL ZOOM YOUTH MEETINGS

Asesiad risg enghreifftiol					
GWEITHGARWCH I'W ASESU/SY'N PERI PRYDER: Cyfarfod Ieuenctid dros ZOOM					
RISG sy'n Gysylltiedig â'r Gweithgaredd	Risg/ niwed i bwy a sut	MESURAU RHEOLI	gan bwy a phryd	cwblhawyd X/✓	Lefel o risg nawr
<p>Materion diogelwch/preifatrwydd yn ymwneud â defnyddio meddalwedd Zoom. Person heb wahoddiad/anhysbys yn cael mynediad i'r cyfarfod</p> <p>Defnyddio ID cyfarfod personol i gynnal digwyddiadau cyhoeddus</p> <p>Recordio sesiynau heb awdurdod (Mae gan Zoom gyfleuster Recordio)</p>	<p>Plant a phobl ifanc/ mynychwyr/arweinwyr</p> <p>Hwyluso mynediad 3ydd parti at bobl ifanc yn anfwriadol</p> <p>Mae hyn yn creu cyfarfod di-dor – gall unrhyw un gael mynediad.</p> <p>Mynychwyr yn recordio'r cyfarfod heb ganiatâd</p>	<ul style="list-style-type: none"> Arweinydd i gael mynediad i hyfforddiant Zoom ar-lein er mwyn dod yn fwy ymwybodol o gyfleusterau, nodweddion a pheryglon posibl yr adnodd Peidiwch a chyhoeddi cysylltiadau ar y cyfryngau cymdeithasol neu mewn fforymau cyhoeddus – dykid rhannu dyddiad, amser, a linc ar gyfer y cyfarfod yn ddiogel. Dylid rhybuddio rhieni a mynychwyr yn i beidio â throsglwyddo y manylion cyswllt i eraill. Rhaid i bobl eraill sydd â diddordeb gael eu cyfeirio at yr arweinydd. Yr arweinydd i lunio rhestr o fynychwyr cyn cyfarfod a'i wirio ar ddechrau pob cyfarfod. Rhaid datrys unrhyw anghysondebau cyn gall y cyfarfod symud ymlaen. Dim caniatâd i recordio data. Sicrhewch fod yr holl gyfranogwyr yn ymwybodol na ddylai unrhyw un recordio'r sesiwn. 	<p>Arweinydd/ trefnydd</p> <p>Cyn y cyfarfod ac yn barhaus</p>		Isel
<p>Risg o gysylltiad amhriodol ar-lein / "grooming" neu gyhuddiadau o hyn</p>	<p>Plant a phobl ifanc/ mynychwyr/arweinwyr</p> <p>Defnydd amhriodol o Zoom neu gyswllt ar lwyfannau electronig eraill</p> <p>Camddefnyddio cyfleuster negeseuon preifat/sgwrsio yn ystod cyfarfod</p>	<ul style="list-style-type: none"> Mae'n rhaid bod dau arweinydd dros 18 yn bresennol ac yn weladwy yn y sesiwn bob amser. Os oes angen i arweinydd adael yn gynnar dylai'r sesiwn cyfan orffen. Arweinwyr wedi cael eu recriwtio yn ddiogel gyda gwiriadau DBS. Arweinwyr wedi derbyn hyfforddion ar gyfer eu rôl a hyfforddiant diogelu. (Mae hyfforddiant diogelu pobl ifanc ychwanegol ar-lein yn ddymunol) Cyfarfodydd grŵp yn unig yn hytrach na 1:1. Dim galluogi i ymuno cyn i'r gweinydd (host). Bydd pawb yn deall bod sesiwn 1:1 gyda rai dan 18 wedi'i wahardd. Sicrhewch fod rhannu sgrin yn cael ei gyfyngu i'r host yn unig. Mae CHAT wedi'i ddiffodd cyn i'r cyfarfod ddechrau Rhaid i arweinwyr gwblhau cwrs diogelu a bod yn ymwybodol o'r weithdrefn i'w dilyn pe bai plentyn yn gwneud datgeliad. 	<p>Arweinydd/ trefnydd</p> <p>Cyn y cyfarfod ac yn barhaus</p>		Isel

ASESIAD RISG ENGHREIFFTIOL **ZOOM YOUTH MEETINGS**

<p>Diffyg caniatâd rhieni / presenoldeb rhieni</p>	<p>Honiadau o gyswilt amhriodol â phlant</p> <p>Atebolrwydd gwael</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rhannwch fanylion y cyfarfod gan gynnwys y pwrpas/arweinwyr a'r rheolau sylfaenol gyda'r rhieni/gwarcheidwaid cyn y cyfarfod a chael caniatâd e-bost. • Cynghorwch fod oedolyn yn bresennol yn yr ystafell gyda'r plentyn ar ddechrau'r sesiwn ac yn ddelfrydol yn ystod y sesiwn 	<p>Arweinydd/ trefnydd</p> <p>cyn y cyfarfod</p>		
<p>Rhannu gwybodaeth bersonol/manyion cyswilt yn amhriodol</p> <p>gan roi mynediad yn anfwriadol at wybodaeth bersonol.</p> <p>Dillad neu leoliad anaddas ar gyfer cyfarfod</p>	<p>Rhannu gwybodaeth bersonol ar lafar, drwy negeseuon neu drwy fanylion sydd i'w gweld yng nghefnidir y camera.</p> <p>Defnyddio Facebook i fewngofnodi - mynediad at wybodaeth bersonol.</p> <p>Cymryd rhan mewn cyfarfod tra'n gwisgo dillad amhriodol neu mewn lleoliad amhriodol</p>	<ul style="list-style-type: none"> • cyngori yn erbyn gor-rannu gwybodaeth bersonol h.y. cyfeiriadau ac ati. Dylai oedolion sicrhau eu bod mewn lle niwtral heb wybodaeth bersonol yn dangos a dylid sganio'r sgrin ar y cyfle cyntaf er mwyn nodi unrhyw gefndir amhriodol/sensitif ac ati gan fynychwyr • Rhieni i sicrhau bod y cefndir yn rhydd o eitemau personol fel lluniau teuluol, dolenni cyfeiriad ac ati. • Rhieni i sicrhau eu bod wedi gosod y cyfrif Zoom drwy eu cyfeiriad e-bost nid Facebook. Mewngofnodi gyda chyfeiriad e-bost. • Canllawiau clir i bawb ar wisgo dillad addas a lleoliad addas ar gyfer mynediad i gyfarfod 	<p>Arweinydd/ trefnydd</p> <p>a</p> <p>Rieni / gofalwyr</p>		<p>isell</p>
<p>Cwblhawyd gan: JE gellir eu haddasu ar gyfer lleoliad lleol</p>		<p>Dyddiad Mehefin 2020</p>			